

**Ruovesi
Ruhala, Kauttu Ja Visuvesi
Kaava-alueiden
Muinaisjäännösinventoinnin 2003
täydennys**

Huhtikuu 2004

Timo Jussila

Sisältö:

Esipuhe	2
Lukkonokan varustukset:	3
Länsikärjen varustus.....	3
Länsityven varustukset	7
Rothin ja Spoofin muistomerkki.	12
Kautun kanavan vanha silta.....	13
Tarkennus Visuveden Äijännokan kivik. asuinpaikan rajaukseen.....	15
Visuveden Koukkarin asuinpaikan rajaus	16
Kautunharjun tervahauta:	17

Esipuhe

Syksyllä 2003 suoritin muinaisjäännösinventoinnin otsikossa mainitulla alueilla. Inventointiraportin valmistuttua tuli kuitenkin esiin joitakin kysymyksiä, jotka vaativat tarkennusta.

Syksyllä 2003 ei tarkastettu Ruhalan Lukkonokan 1. maailmansodan varustuksia, koska nämä sijaitsevat jo kaavoitetulla alueella, sekä ovat kaavassa otettu huomioon suojelukohteina. Kaavan ja museoviranomaisten siitä annettavan lausunnon valmistelun kannalta on kuitenkin hyödyllistä, että myös Lukkonokan varustuksista olisi tarkempaa tietoa. Raportoinnin jälkeen kävi ilmi, että näistä ei ole mitään tietoa aiemmin kerätty. Samassa yhteydessä ja samalla vaivalla tarkastettiin myös Kautun kanavan vanhan sillan tila, sekä Rothin ja Spoofin muistomerkkin nykyinen paikka, joista ei myöskään ollut olemassa kirjattua tarkempaa tietoa. Alkuperäisessä inventoinnissa oli työ rajattu 1900-luvun alkupuolta vanhempiin hist. ajan muinaisjäännöksiin.

Täydennysinventoinnin aikana tarkastin pikaisesti ja muutamien pistokokein Ruhalan tilan pohjoispuoleisten peltojen alaosa vt 66:n länsipuolella. Pellot olivat nyt kynnettyjä, kun ne olivat ummessa syksyllä, jolloin niiden tarkempi havainnointi oli mahdotonta. Mitään esihistoriaan viittaavaa en kuitenkaan pellossa havainnut.

Alkuperäisen raportin muinaisjäännösten karttamerkinnot sisältävät suoja-alueen.

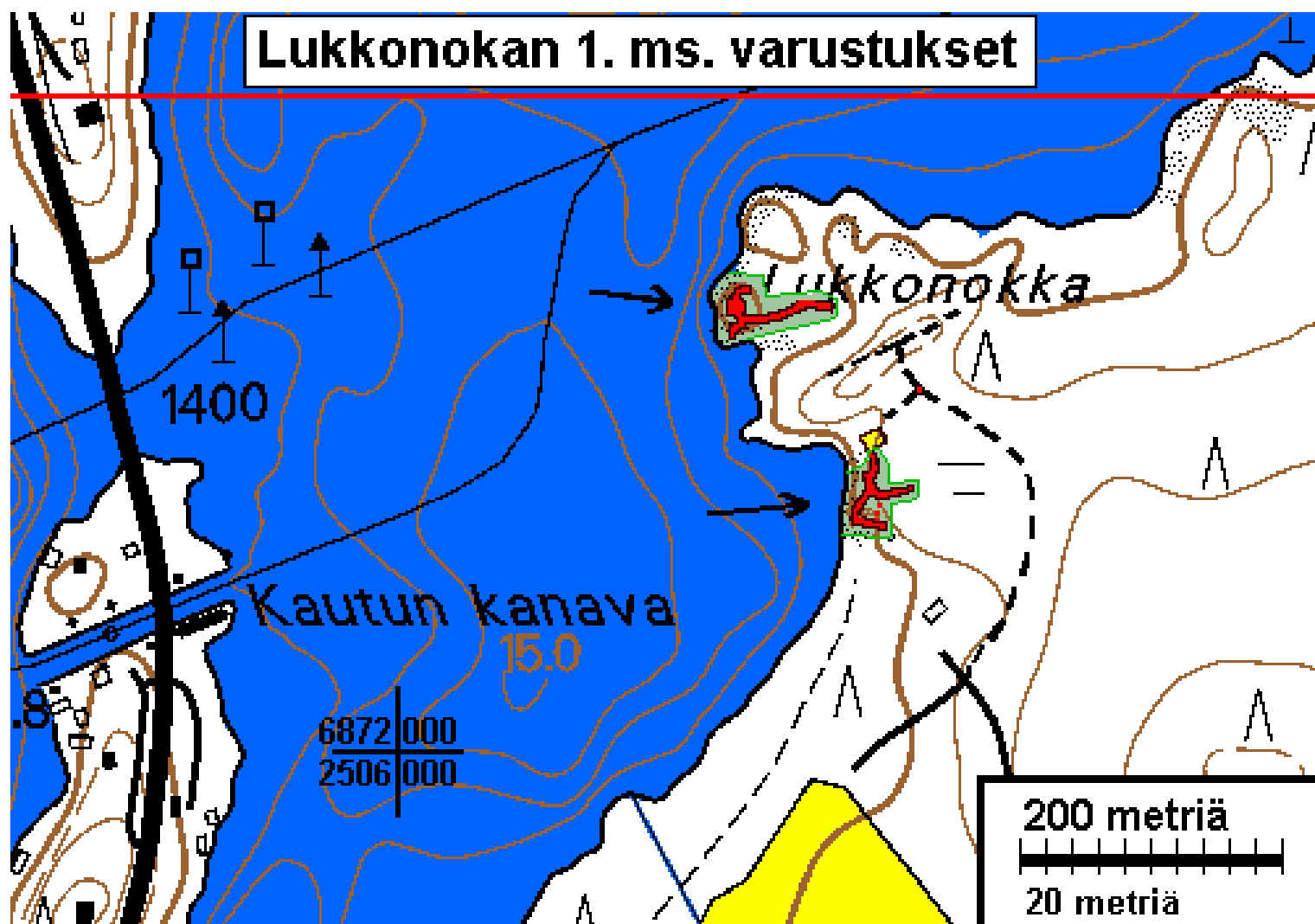
Täydennysinventointi suoritettiin 16.4.2004.

Espoossa 20.4.2004

Timo Jussila

Lukkonokan varustukset:

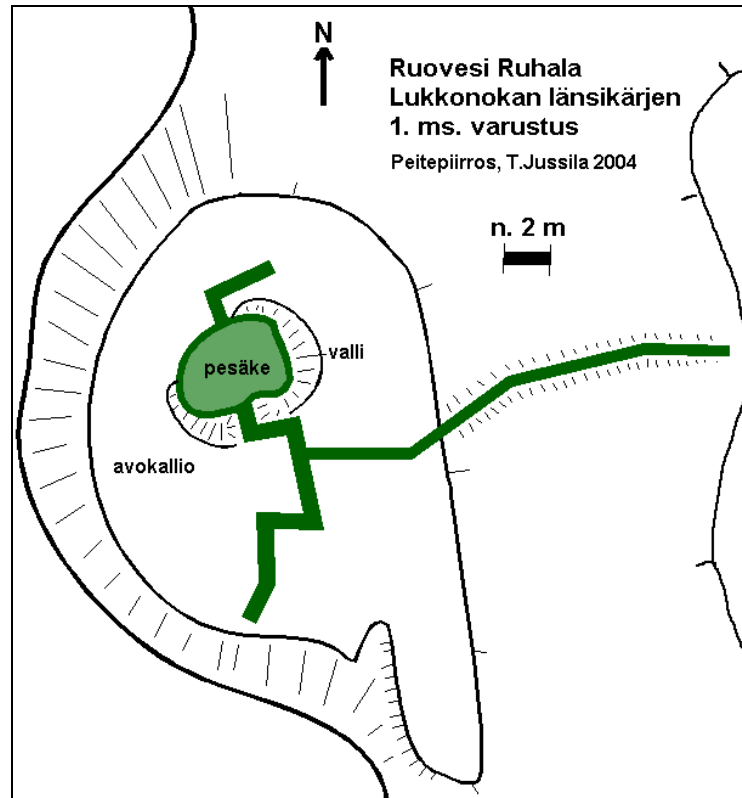
Maastokarttaote 1: 5 000. Suoja-aluehdotus merkitty vihreällä

Länsikärjen varustus

Paikan koordinaatit: pk 2231 02, x: 6872 340 y:2506 260 (keskellä aluetta)

Varustus sijaitsee aivan rannassa olevalla kalliokohoumalla. Varustus on osin louhittu kallioon, muutoinkaivettu kallionpäälliseen kiviseen moreeniin. Varustuksesta itään erkaneva yhteyshauta laskee kalliolta soiselle tasanteelle ja etenee itään rinteeseen juurelle. Tämän yhteyshaudan reunoilla on vallit. Koko varustusten alue, niemen luoteiskärki on kaavassa suojeltu. Lähimmät rakennukset ovat varustuksista 70 m etelä-kaakkoon ja toinen 90 m itään (yhteyshaudan päästä n. 40 m itään). Niemi on muutoin jo rakennettu.

Peitepiirros:

Juoksuhaudan eteläpää, kuvattu etelään

Varustuksen itäpäätä, yhteyshauta, kuvattu itään

Yhteyshauta, itäpäältä kuvattu länteen

Pesäke, kuvattu länteen.

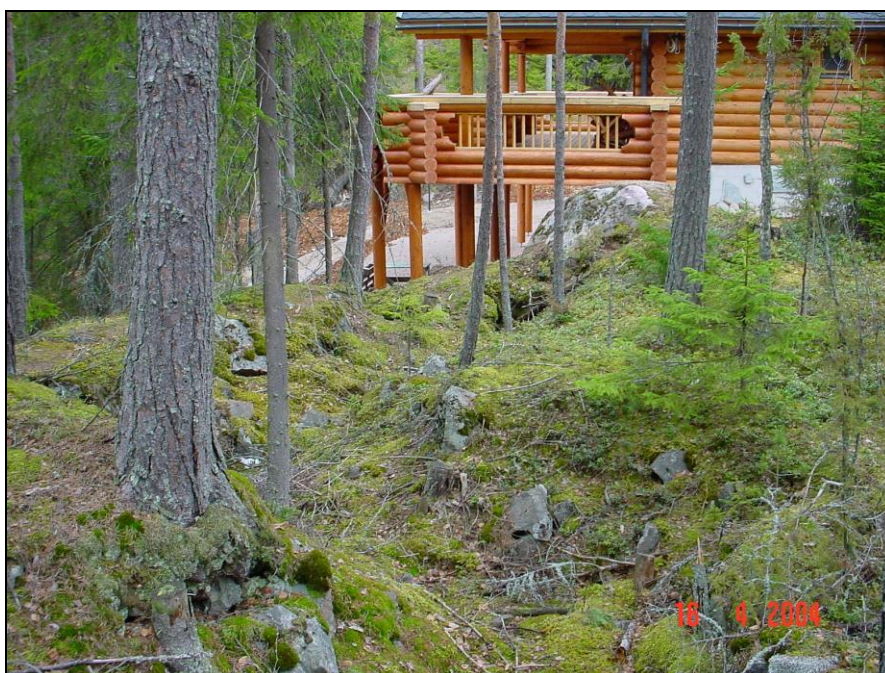
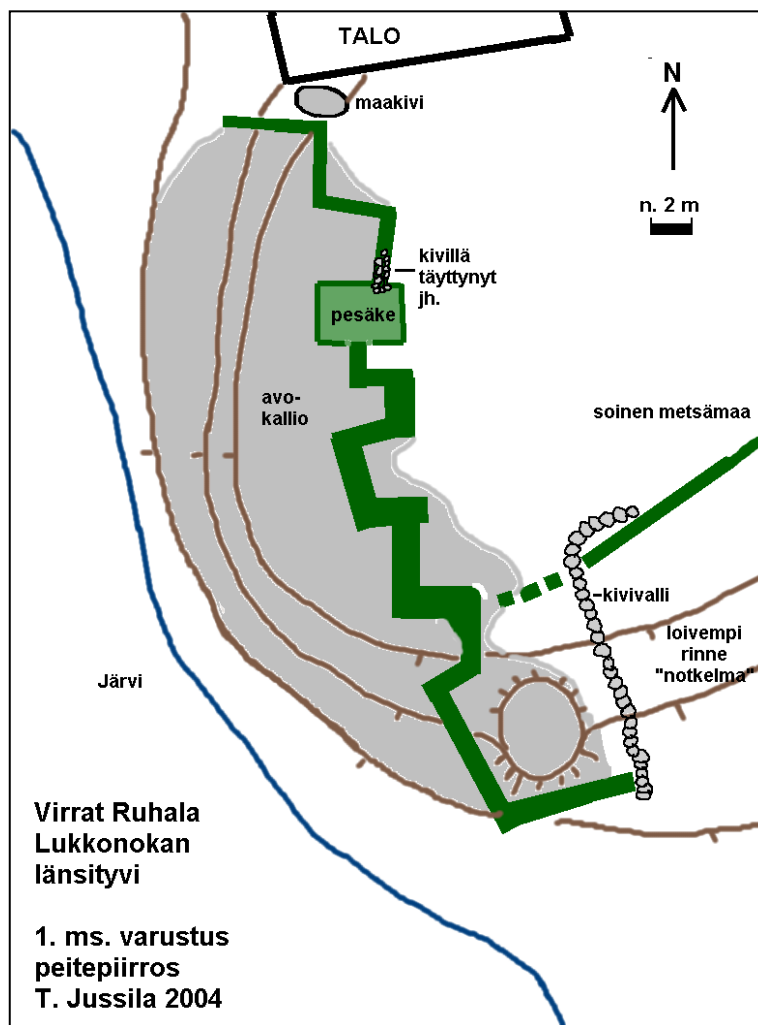
Varustuksen pohjoispää, vasemmalla pesäke. Kuvattu länteen.

Länsityven varustukset

Koordinaatit keskelle:

pk 2231 02,
x: 6872 200 y: 2506 360

Varustus sijaitsee korkeahkon rantakallion päällä olevalla kalliotasanteella. Varustus on lähes kokonaan louhittu kallioon. Etelässä varustus laskee kallion päältä alas kallioiden väliseen notkelmaan koillisen suuntaan. Kallion takana notkelmassa olevasta juoksuhaudasta lähtee kivivalli pohjoiseen, rinteän laelle kallion taakse. Siellä kivivallista alkaa itään menevä maahan kaivettu juoksuhauta. Varustuksen pohjoispää on aivan uuden rakennuksen kupeessa. Varustus on kaavassa suojeltu.

Pohjoispää, kuvattu pohjoiseen.

Pohjoisosa, kuvattu etelään. taustalla pesäke, edessä kivillä täyttynyttä juoksuhaudaa

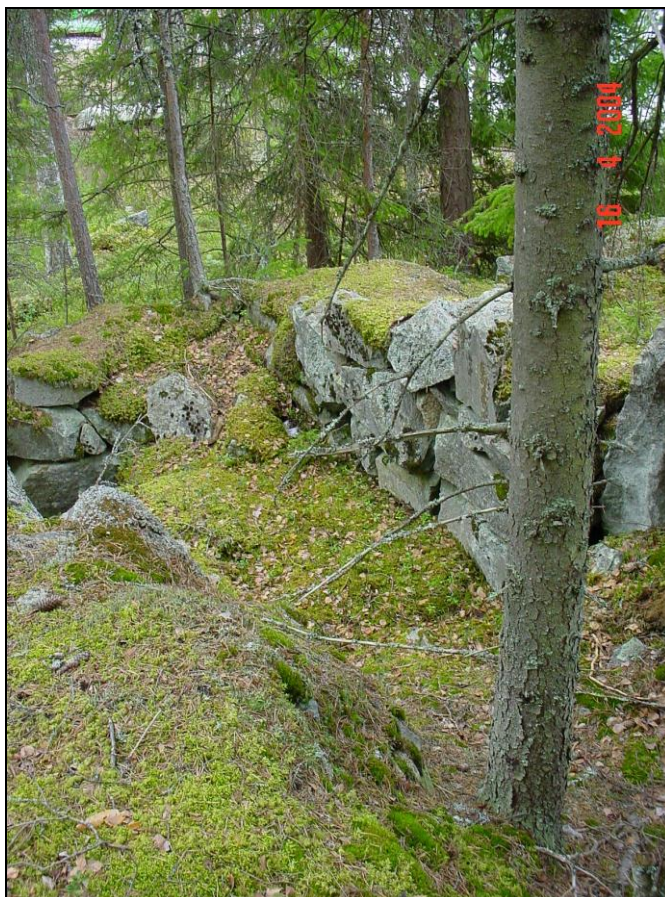

Pesäke, kuvattu länteen

Juoksuhautaa pesäkkeen eteläpuolella, kuvattu etelään.
Alla samoilta kohdin pohjoiseen pesäkkeen suuntaan.

Pohjoispää rinteessä. Kuvattu etelään.

Pohjoispää, kuvattu länteen, edustalla kivivalli.

Kivivalli, kuvattu etelään.

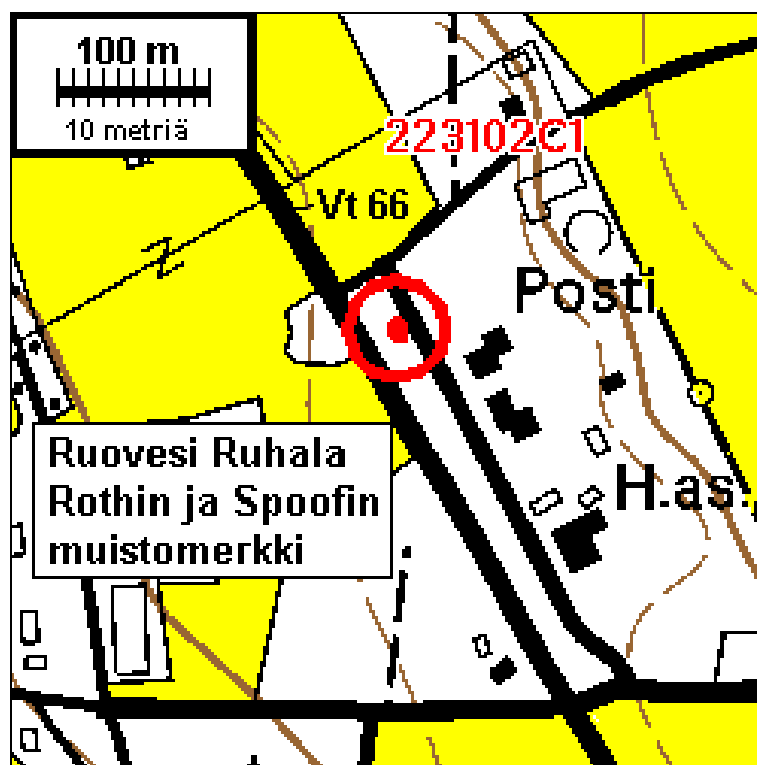
Itäpään yhteyshautaa, kuvattu länteen.

Rothin ja Spoofin muistomerkki.

Sotiemme muistomerkit kirja (1990) kertoo: "*Rothin ja Spoofin sissitaistelujen* (heinä-elokuu 1808) *muistopatsas on Kautun kanavan Ruoveden puoleisella rannalla noin 20 m tieltä. Muistomerkin kohdalla ei ole pysäköintimahdollisuutta. Patsas on paljastettu 25.6.1933 Porin rykmentin toimesta*"

Uutta tietä ja siltaa rakennettaessa muistomerkki siirrettiin uuteen paikkaan kanavasta noin kilometri etelään Ruhalaan vt 66:n itäpuolelle, sen ja vanhan tien väliselle kaistaleelle.

Paikan koordinaatit ovat: pk 2231 02, x: 6871 120 y: 2506 190 (n. +-6 m tarkkuudella).

Maastokarttaote 1:5 000

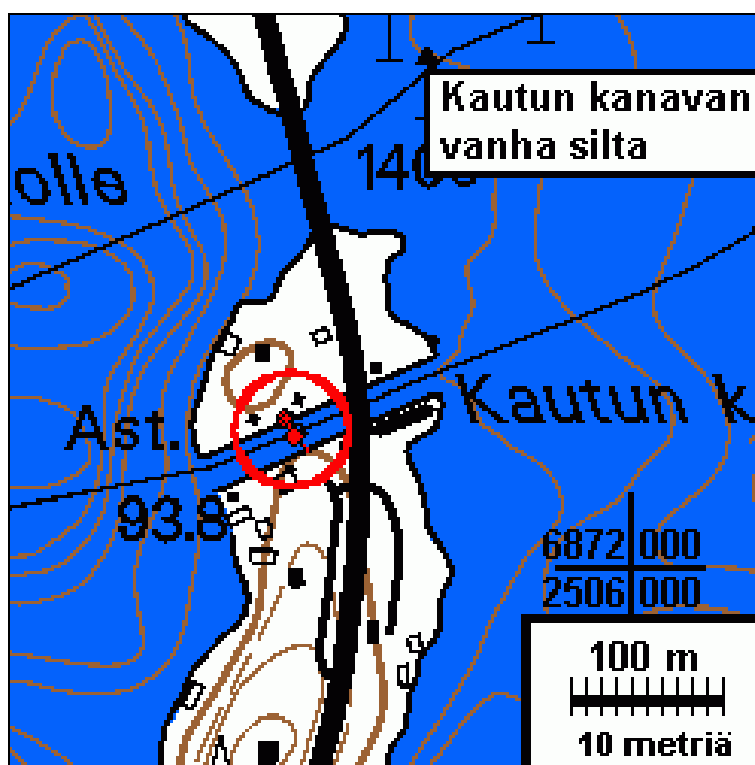
Muistomerkki kuvattuna länteen. Takana vt 66.

Muistomerkki kuvattuna luoteeseen.

Kautun kanavan vanha silta.

Kautun kanavan ylittävä vanha kiviarkkusilta jäi pois käytöstä kun uusi silta rakennettiin 1990-luvun alussa. Vanhassa sillassa on nykyään uusi teräskansi ja se on yksityisessä käytössä. Pohjoisrannan kiviarkku ja kanavan keskellä oleva kiviarkku ovat hyvässä kunnossa. Paikan koordin: pk 2231 02, x: 6872 090 y: 2505 780

Maastokarttaote 1:5 000

Kautun kanavan vanhan sillan paikka kuvattuna etelärannalta pohjoiseen.

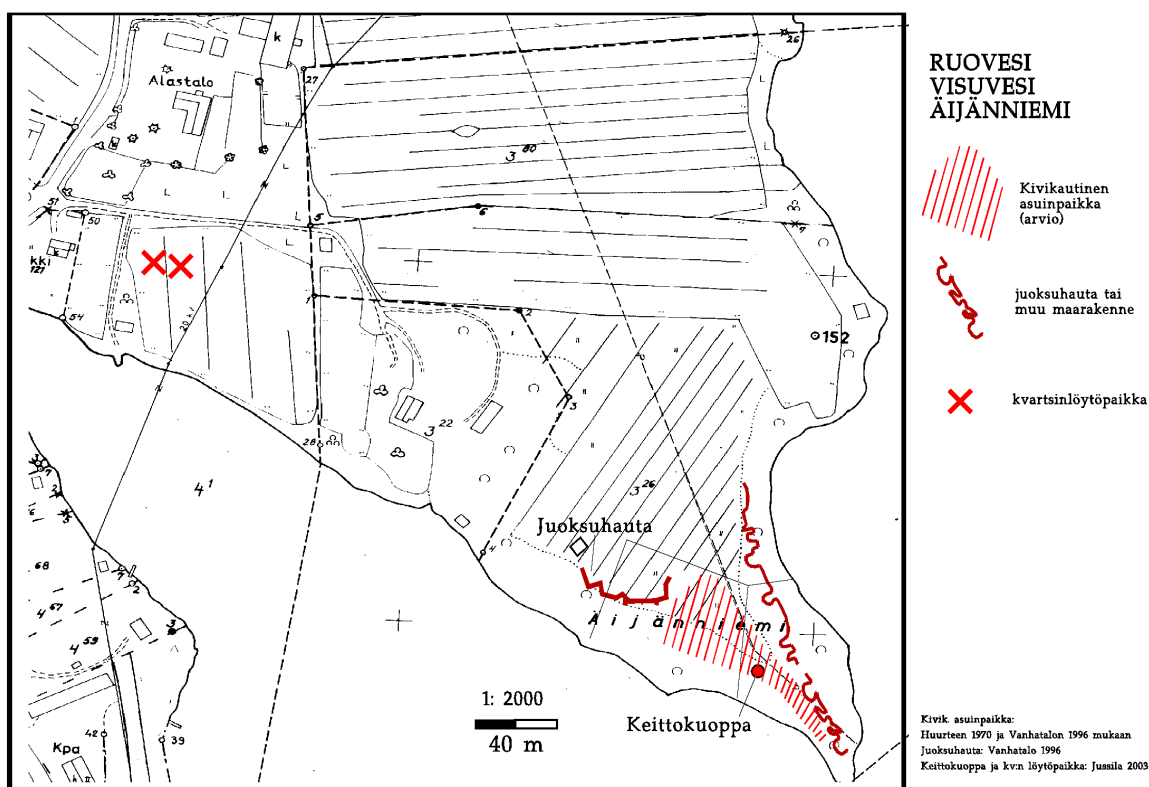
Silta kuvattuna länteen. Vasemmalla uuden sillan pilari.

Tarkennus Visuvesen Äijännökan kivik. asuinpaikan rajaukseen

Syksyn 2003 raportissa Äijänniemen kivikautisen asuinpaikan rajausta on arvioitu, joka perustuu Vanhatalon koekaivaushavaintoihin ja Huurteen inventointihavaintoihin. Rajausta sisältää suoja-alueen. Asuinpaikka on ollut läntisiltä ja pohjoisosin pellossa. Alueella on varustuksia.

Asuinpaikasta lienee jäljellä vain rippeet, parhaimmin säilyneenä ehkä keittokuopan lähiympäristössä, minne pelto ei näytä ulottuneen, ja missä on ehjää maata. Huurre on havainnut kvartseja myös niemen alavammassa kärkiosassa, joka on varustusten lähes täysin runtelema. Tärkeimpänä ja tutkimisen arvoisena asuinpaikan osana pidän keittokuopan ympäristöä niemen laen kaakkoiskärjessä.

Visuveden Koukkarin asuinpaikan rajaus

Inventoinnissa 2003 ei asuinopikasta saatu uusia havaintoja ummessa olevasta pellostä. Kävin paikalla joulukuun alussa 2003 ja tilanne oli sama. Asuinpaikan rajaus suoja-alueineen on Huurteen havaintoihin perustuva karkea arvio siitä alueesta, minkä sisällä on syytä varautua kivikautisen asuinpaikan olemassaoloon.

Asuinpaikkahavainnot metsäsaarekkeen oikealta puolelta peltorinteen laelta. Kuvattu pohjoiseen.

Kautunharjun tervahauta:

Kautunharjun itärinteellä x 6873 408 y 2505 764

Tervahauta – oletettavasti – on ovaalimainen, mitat 5 x 6 m. Pitempi sivu on kohtisuoraan törmän reunaa kohden. Hauta sijaitsee aivan muinaisrantatörmän reunalla. Laskuoja on kaivettu törmän reunan läpi alarinteeseen. Hautaa kierää matala maavalli. Hauta on purettu, ehjä, mutta erodoitunut.

Kuvattu kohden törmän reunaa

Laskuojan pää törmän ylärinteessä